

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS. PRIJS

Voor de Stad... f 12.

Frecco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN:

15 cents de regel.

béhalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

TEGENSCHRIFT.

EEN WOORD OVER DEN MAAT-REGEL VAN DEN GOVERNEUR-GENERAAL VAN NEERLANDSCH INDIE, TEN OPZIGTE VAN DEN APOSTOLISCHEN VICARIS, GROOFF EN ZIJNE ASSISTENTEN. (In slers-venhage, bij J. M. VAN T HAARF 1846.)

Onder dezen titel zijn verschenen elf, met groote letters, wijd uit een gedrukte, bladzijden, waarachter, naar het acht, ter bladvulling, de *Hatti-Sheriff* van den Nederlandsch-Indischen despot, ter uitbanning van den Hoogw. Heer Grooff en de vier Z. Bw. vergezellende priesters, is bijgevoegd. De aanleiding tot die elf bladzijden is deze: » De Noord-Brabander bevatte onlangs eene beschouwing van het Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, ten opzichte van den Hoogw. Heer J. Grooff, Bisschop van Canoa, in partibus infidelium, Apostolisch Vicaris, en zijne assistenten genomen, welke beschouwing bij de leden van de Roomsche Katholieke Kerk zeer onaangename indruk zal hebben gemaakt en hen voor het behoud hunner Kerk in Nederlandsch-Indie zal doen vreezen.»

» Wij zullen naar aanleiding dezer bezwaren, in onze Roomsche Katholieke landgenooten trachten gerust te stellen.»

» Hoe geruststellen? Door de verzekering te geven, dat de geprelege gewelddaad zal afgekeurd worden door de Nederlandsche Regering? Dat den verdrukten recht zal wederstaan? Dat men de door den Gouverneur-Generaal ingevoerde Kerkverandering zal doen opheffen? Of anderszins? Zoo niet; maar door de bezwaren te beantwoorden.»

» *Votre ergo n'est qu'un sot*, zoude Montaigne zeggen.

» *Lezer, mag ik u eene kleine parabel voorstellen?*

Het gebeurde, in een land, zeer yer van hier gelegen, dat een rijk heer aanzienlijke geschenken wilde zenden aan een ver afwotenden vriend. Hij riep een van zijne voornaamste bedienden, en droeg hem de zorg op voor het overbrengen der geschenken. Wegens werden vol geladen; bij drie reeds aanwezige knechts werden nog eenige anderen aangenomen om de wagens te geleiden, onder de opperleiding van den voornaamen bediende; men begeeft zich op reis. Onder weg beginnen de drie oudste knechts zich zeer vreemd te gedragen, den over hen gestelden voornaamen bediende gehoorzaamheid te weigeren, met hunne wagens zijwegen in te slaan, die niet naar de plaats der bestemming voeren. De Opperbediende ontstaat hen uit de dienst, en van den nood een deugd makende, belast hij aan de nieuwe knechts een oog op de wagens te houden die nu zonder geleiders zijn. Doch de ontlagen knechts waren weinig in hun schik met het gebeurde, en beklagden zich bij den landvoogd van dat ord. Deze doet de volgende uitspraak: » aangezien de geschenken toebehooren aan den zender; aangezien er min of meer gevaar schijnt te bestaan, dat door den onwil der drie ontlagen knechts het een of ander van de geschenken verloren zal gaan; zoo besluiten wij: de voornaame dienaar, wien de last tot het overbrengen der geschenken gegeven is, zal met de hem gehoorzamende knechts in den kerker worden geworpen; den drie onwillige knechts wordt voorloopig de zorg voor al de geschenken opgedragen.»

» Bravo! zegt gij; nu zijn de geschenken behouden voor den zender, wien ze toebehooren! maar, voegt ge er bij, hem zal zekerlijk van den vriend, voor wien ze bestemd waren, nooit de tijding van ontvangst met gepaste dankzegging geworden. — De toepassing is niet mogelijk, en wij laten ze aan den lezer over. — Wij willen er slechts bij doen opmerken, dat de Gouverneur-Generaal feitelijk eene schismatische, dat is, van Rome afgeschiedene Kerk, heeft gepoogd

op te rigten, die evenmin tot de Katholieke Kerk behoort, als de secten van *Ronge* en *Czersty*, als de jansenisten van Nederland; eene Kerk, waarop, kwame zij tot stand, het Apostolisch gezag geen invloed oefent, maar die, gelijk haar bestaan, zoo ook haar voorgewend regt en hare quasi-geestelijke magt van den wil en het geweld des Gouverneurs-Generaal ontleent. — Doch indien dan geene scheuring onder de Katholijken van Nederlandsch Indie door de Regering geduld kon worden, waarom trok dan de Gouverneur-Generaal partij voor de gesuspendeerde priesters? Waarom handhaafde hij dan niet veeleer het geestelijk gezag, dat wettig erkend was? Den Vicarius Apostolicus, door den Paus benoemd en door den Koning in die qualiteit bij uitdrukkelijk besluit erkend? Waarom trok Z. Etc. de civiele benoeming der gesuspendeerden niet in, daar toch door die suspensie de grond der benoeming, de geestelijke jurisdictie, was weggevallen? Ware dat niet wettelijker geweest, dan het eigendunkelijk verbannen van den Vic. Apost. en het eigenmagtig oprigten eener Indisch-Katholieke Kerk? Indien de gesuspendeerden verongelikt waren, het regt van beroep stond hun ten dienst, een regt waarvan ze ook bereids gebruik gemaakt hebben. En men gelieve dit wel op te merken; want het toont al meer duidelijker, dat eene geheime drijfveer werkte. Burgerlijk was de zaak aanhangig in Nederland, Kerkelijk in Rome; maar alvorens van hooger hand eene beslissing kan komen, hakt de Gouverneur-Generaal den knoop door. Verdiedige dat, wie lust heeft in de tyrannie van subalternen!

» Wij meenen het ten derde van den geruststeller genoegzaam te hebben toegelicht: letten wij even op zijn ten tweede.

» Om de magt van den Gouverneur-Generaal ter uitbanning van den Hoogw. Heer Grooff te bewijzen, voert de geruststeller niets anders aan, dan het nu berucht geworden artikel van het Regeringsreglement, waarbij aan den Gouv. Generaal de magt wordt opgedragen om ingezetenen, wier verblijf in Nederlandsch Indie door hem gevaarlijk geoordeeld wordt, van daar te verwijderen.»

» Wij moeten erkennen, dat deze woorden eene zoo algemeene magtiging bevatten, dat zij, op zich zelve beschouwd, geenerlei uitzondering toelaten. Maar de vraag is, of die woorden door andere artikelen van het reglement niet beperkt zijn? Of de Gouverneur-Generaal in het gebruik dier magt zich niet houden moet binnen zekere grenzen? Of alle verantwoordelijkheid, ten dezen aanzien op hem rustende, beperkt is tot de enkele betuiging: ik oordeelde het verblijf van dien man gevaarlijk? Is de magtiging inderdaad zoo algemeen als de woorden luiden, dan is zij absurd; wij aarzelen niet het te zeggen, dan is zij absurd, daar niet eens de aard van het gevaar, waarom de uitbanning plaats kan hebben, wordt omschreven; dan zijn de Nederlanders, in Indie, aan iedere gril, aan iedere vlieg van hartstogt des Gouverneurs-Generaal overgeleverd; dan hebben zij, wat hun verblijf aangaat, geen regt hoegenaamd tegen over den despotischen tyran kan worden als hij wilt; dan zijn ze in de hand des Gouverneurs gelijk de stuk in de hand des wandelaars, gelijk de kibin in de hand des pottelkera. Wie kan zulke des burger veragende leeduldigen? Voor wien rest er dan nog eenige waarborg, dat hij te onze Indiëse koloniën veilig zal zijn tegen onrecht en geweld? De Nederlanders, de burger van den Staat wien de koloniën toebehooren, zal op die koloniën beroofd zijn van alle regten hem bij de beschikkingen des Oppasants geschonken? van de veiligheid, welke hij in de

» *Stoel* bewaard gebleven? *Votre ergo n'est qu'un sot*, zoude Montaigne zeggen.

» *Lezer, mag ik u eene kleine parabel voorstellen?*

Het gebeurde, in een land, zeer yer van hier gelegen, dat een rijk heer aanzienlijke geschenken wilde zenden aan een ver afwotenden vriend. Hij riep een van zijne voornaamste bedienden, en droeg hem de zorg op voor het overbrengen der geschenken. Wegens werden vol geladen; bij drie reeds aanwezige knechts werden nog eenige anderen aangenomen om de wagens te geleiden, onder de opperleiding van den voornaamen bediende; men begeeft zich op reis. Onder weg beginnen de drie oudste knechts zich zeer vreemd te gedragen, den over hen gestelden voornaamen bediende gehoorzaamheid te weigeren, met hunne wagens zijwegen in te slaan, die niet naar de plaats der bestemming voeren. De Opperbediende ontstaat hen uit de dienst, en van den nood een deugd makende, belast hij aan de nieuwe knechts een oog op de wagens te houden die nu zonder geleiders zijn. Doch de ontlagen knechts waren weinig in hun schik met het gebeurde, en beklagden zich bij den landvoogd van dat ord. Deze doet de volgende uitspraak: » aangezien de geschenken toebehooren aan den zender; aangezien er min of meer gevaar schijnt te bestaan, dat door den onwil der drie ontlagen knechts het een of ander van de geschenken verloren zal gaan; zoo besluiten wij: de voornaame dienaar, wien de last tot het overbrengen der geschenken gegeven is, zal met de hem gehoorzamende knechts in den kerker worden geworpen; den drie onwillige knechts wordt voorloopig de zorg voor al de geschenken opgedragen.»

» Bravo! zegt gij; nu zijn de geschenken behouden voor den zender, wien ze toebehooren! maar, voegt ge er bij, hem zal zekerlijk van den vriend, voor wien ze bestemd waren, nooit de tijding van ontvangst met gepaste dankzegging geworden. — De toepassing is niet mogelijk, en wij laten ze aan den lezer over. — Wij willen er slechts bij doen opmerken, dat de Gouverneur-Generaal feitelijk eene schismatische, dat is, van Rome afgeschiedene Kerk, heeft gepoogd

op te rigten, die evenmin tot de Katholieke Kerk behoort, als de secten van *Ronge* en *Czersty*, als de jansenisten van Nederland; eene Kerk, waarop, kwame zij tot stand, het Apostolisch gezag geen invloed oefent, maar die, gelijk haar bestaan, zoo ook haar voorgewend regt en hare quasi-geestelijke magt van den wil en het geweld des Gouverneurs-Generaal ontleent. — Doch indien dan geene scheuring onder de Katholijken van Nederlandsch Indie door de Regering geduld kon worden, waarom trok dan de Gouverneur-Generaal partij voor de gesuspendeerde priesters? Waarom handhaafde hij dan niet veeleer het geestelijk gezag, dat wettig erkend was? Den Vicarius Apostolicus, door den Paus benoemd en door den Koning in die qualiteit bij uitdrukkelijk besluit erkend? Waarom trok Z. Etc. de civiele benoeming der gesuspendeerden niet in, daar toch door die suspensie de grond der benoeming, de geestelijke jurisdictie, was weggevallen? Ware dat niet wettelijker geweest, dan het eigendunkelijk verbannen van den Vic. Apost. en het eigenmagtig oprigten eener Indisch-Katholieke Kerk? Indien de gesuspendeerden verongelikt waren, het regt van beroep stond hun ten dienst, een regt waarvan ze ook bereids gebruik gemaakt hebben. En men gelieve dit wel op te merken; want het toont al meer duidelijker, dat eene geheime drijfveer werkte. Burgerlijk was de zaak aanhangig in Nederland, Kerkelijk in Rome; maar alvorens van hooger hand eene beslissing kan komen, hakt de Gouverneur-Generaal den knoop door. Verdiedige dat, wie lust heeft in de tyrannie van subalternen!

» Wij meenen het ten derde van den geruststeller genoegzaam te hebben toegelicht: letten wij even op zijn ten tweede.

» Om de magt van den Gouverneur-Generaal ter uitbanning van den Hoogw. Heer Grooff te bewijzen, voert de geruststeller niets anders aan, dan het nu berucht geworden artikel van het Regeringsreglement, waarbij aan den Gouv. Generaal de magt wordt opgedragen om ingezetenen, wier verblijf in Nederlandsch Indie door hem gevaarlijk geoordeeld wordt, van daar te verwijderen.»

» Wij moeten erkennen, dat deze woorden eene zoo algemeene magtiging bevatten, dat zij, op zich zelve beschouwd, geenerlei uitzondering toelaten. Maar de vraag is, of die woorden door andere artikelen van het reglement niet beperkt zijn? Of de Gouverneur-Generaal in het gebruik dier magt zich niet houden moet binnen zekere grenzen? Of alle verantwoordelijkheid, ten dezen aanzien op hem rustende, beperkt is tot de enkele betuiging: ik oordeelde het verblijf van dien man gevaarlijk? Is de magtiging inderdaad zoo algemeen als de woorden luiden, dan is zij absurd; wij aarzelen niet het te zeggen, dan is zij absurd, daar niet eens de aard van het gevaar, waarom de uitbanning plaats kan hebben, wordt omschreven; dan zijn de Nederlanders, in Indie, aan iedere gril, aan iedere vlieg van hartstogt des Gouverneurs-Generaal overgeleverd; dan hebben zij, wat hun verblijf aangaat, geen regt hoegenaamd tegen over den despotischen tyran kan worden als hij wilt; dan zijn ze in de hand des Gouverneurs gelijk de stuk in de hand des wandelaars, gelijk de kibin in de hand des pottelkera. Wie kan zulke des burger veragende leeduldigen? Voor wien rest er dan nog eenige waarborg, dat hij te onze Indiëse koloniën veilig zal zijn tegen onrecht en geweld? De Nederlanders, de burger van den Staat wien de koloniën toebehooren, zal op die koloniën beroofd zijn van alle regten hem bij de beschikkingen des Oppasants geschonken? van de veiligheid, welke hij in de

voorschriften dier verordeningen mede te vinden? Hij zal hulpeloos overgeleverd zijn aan de willekeur? Wat wordt er zelfs van de Koninklijke magt, van het Koninklijk woord, indien zulke bewering opgaat? Neen, zoo is dat bericht artikel van het regerings-reglement niet te verstaan; een zoo absurden zin mag men er niet aan geven.

Doch, zegt de geruststeller, men mag niet veronderstellen, dat de Gouverneur-Generaal van die magt misbruik zou maken; hij is immers verplicht den Raad van Indie te hooren, en tegen het advies van dien Raad gelooven wij toch niet, dat een Gouverneur-Generaal het wagen zou, iemand uit de kolonien te verwijderen. — Laten we elkander goed verstaan. Wij ontkennen niet, dat in de kolonien eene magt moet zijn om gevaarlijke lieden te verwijderen; wij hebben er niets tegen, dat deze magt aan den Gouverneur-Generaal opgedragen worde; maar wij beweren, dat het geene magt kan zijn zonder regel, zonder grenzen, zonder verantwoordelijkheid; wij beweren dat wie, ook in Indie, gebruik maakt van de regten en vrijheden, die hij uit hoogere verordeningen bezit, daarom niet mag kunnen verbannen worden; wij beweren, dat aan den Gouverneur-Generaal niet zonder regel en beperking de definitie van den *casus periculi*, van het aanzijn van gevaar mag overgelaten worden; wij beweren, dat hij voor alles, wat hij bij eene uitbanning gedaan heeft, ter verantwoording moet kunnen geroepen worden. Zonder dat bestaan er geene waarborgen hoegenaamd. Want dat de Raad van Indie moet gehoord worden, is, wanneer de onbegrensde, willekeurige, despotieke, teugellooze magt, die wij hier bestrijden, door den Gouverneur kan geoefend worden, geen waarborg meer. En ware ook die magt des Gouverneurs op de leden van dien Raad niet toepasselijk, dan nog vragen wij: moet de Raad niet door de oogen van den Gouverneur zien? Kan de Raad een onafhankelijk onderzoek bevelen? Kan hij adviseren op iets anders dan op stukken hem door den Gouverneur voorgelegd? Het voorschift alzoo, dat de Raad van Indie gehoord moet worden, is een zwakke rietstaf, geen genoegzame waarborg.

En des te meer gelooven wij, dat, ook bij het bestaande reglement, de Gouverneur zich, ten aanzien der uitbanningen, houden moet binnen de grenzen, die uit de algemeene en bijzondere verordeningen van zelf voortspruiten; buiten de palen alzoo der regten en vrijheden door verordeningen, hooger dan de Gouverneur, geschonken of gewaarborgd. Randt hij die regten en vrijheden aan, en doet hij dit onder bedreiging van verbanning, dan gaat hij zijne magt te buiten.

Dit nu is het, wat ten aanzien van den Hoogw. Heer Grooff heeft plaats gehad. Hoogere verordeningen dan de Gouverneur, Koninklijke verordeningen, waarborgden ZHw. de oefening zijner jurisdictie als Vicaris Apostolicus; geenerlei wet, geenerlei besluit, geenerlei verordening, hoe ook genaamd, verplichtte hem, tot oefening dier jurisdictie, een voorafgaand overleg met wie ook te houden; de Koninklijke erkenning zijner benoeming, zonder eenige voorwaarden, gaf hem burgerlijk het regt om op dit terrein onafhankelijk te handelen. Wij dagen den geruststeller, wie hij ook zijn moge, uit, om het krachthebbend voorschift, waarbij dat voorafgaand overleg gevorderd wordt, aan te wijzen. Maar het bestaat niet. Hoe kon dan de Gouverneur-Generaal den Hoogw. Vicaris verbannen, juist omdat deze zijn regt handhaafde? Blijf loen de Gouverneur binnen de grenzen zijner magt, toen hij eene andere magt aanrandde die binnen de Koninklijk gewaarborgde palen gehandeld had? De Hoogw. Heer Grooff had zijne jurisdictie geoefend door drie priesters te suspenderen; de Gouverneur-Generaal onderwond zich de intrekking of wijziging dier jurisdictie te vorderen. Daar was hij buiten zijn terrein, daar was hij op eens anders terrein; en toen nu de Kerkvoogd, sterk door het Koninklijk woord; aan de onregmatige vordering van den Gouverneur-Generaal weigerde te voldoen; toen en daarom, werd hij verbannen. Tot zoo iets, wij behalven het, tot zoo iets kan zelfs het bericht artikel van het regerings-reglement zich niet uitspreken; dat ware niets minder dan het vernietigen van zederen waarborg, van zederen regt, ja van het Koninklijk opperbestuur. Het is nu zoo klaar als de dag, dat de heer Grooff zijn magt is te buiten gegaan.

Mischien zal iemand denken, dat nog andere redenen, dan het weigeren der intrekking of der wijziging van de suspensie, tot de uitzetting van

den Bisschop hebben doen besluiten; immers de Hatti-Sherif is lang. Hem zullen wij tot antwoord eene scene uit het drama op Java gespeeld verhalen, en hij zal met ons instemmen, dat die weigering alleen, en geene andere reden, voor den Raad van Indie, als oorzaak tot de uitzetting gegolden heeft. Het was op den 19 januarij II. dat de Vicaris Apostolicus Grooff, vooraf uitgenoodigd of gedagvaard (ik weet niet juist welke uitdrukking het best hier past), voor den Raad van Indie, op het paleis te Weltevreden, verscheen. Hoe is het met den staat uwer gezondheid, mijnheer de Bisschop? — Goddank! zeer goed. — Zoude uwe zwakke gezondheid niet de Europese lucht vorderen? — Sedert ik alleen al het werk moet verrigten, begunstigt de Voorzienigheid mij met eene ongewone sterkte, daarenboven mag ik den mij aangewezen post niet verlaten. — Daarop werd aan ZHw. voorgesteld, om de suspensien op te heffen of te wijzigen, met bedreiging van zware gevolgen, ja van verwijdering, indien hij mogt weigeren. Het antwoord van ZHw. was, gelijk in dergelijk geval een Bisschop betaamde, dat hij behoudens zijn geweten, in dat voorstel niet treden kon. Toen werd zijn ZHw. aangekondigd, dat hij van nu af aan in zijne functien geschorst was en binnen veertien dagen de Kolonie moest verlaten; den volgenden dag verscheen het bevel tot zijne wegvoering. Er moge nu nog zoo veel in die publicatie opgenomen zijn, hetgeen voor den Raad van Indie voorgevallen is, bewijst dat ZHw., zoo hij de suspensien hadde opgeheven, niet zoude verbannen zijn. Hij is alzoo weggevoerd, niet om eene misdaad, niet om een rustverstoring feit, maar enkel en alleen om de oefening zijner jurisdictie over ondergeschikte priesters. De Gouverneur-Generaal heeft zich derhalve tot Paus verheven, en enen bisschop geoordeeld in eene zuiver geestelijke zaak; dit heeft hij gedaan in den Raad van Indie, wiens leden dezen Paus van eene nieuwe soort, als zoo vele Kardinalen oingaven. O de Cormenin, kondet gij Hollandsch schrijven! Wat zou de Allerh. Vader van het paleis te Weltevreden en hunne Eminenties, zijner Hoog Eerwaardige Broeders, wat zouden ze onder de geesels der satyre wegkripen! Waarlijk, het onderwerp is grootscher en daarom piquanter dan een *appel comme d'abus* voor den Franschen *Conseil d'état*. Het is de pen van de Cormenin dubbel waard.

En opdat we ons niet bedriegen ten aanzien der geestelijke magtsoefening van den Hoogwaardigsten en Doorluchtigsten heer Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie, zoo voegt hij bij de reeds verhaalde daad van geestelijk rechtsgebied, eene opdracht van geestelijke jurisdictie aan de priesters, wien deze door den Apostolischen Vicaris ontnomen was. Als Opperherder benoemt hij tot tijd en wijle de mindere herders. Hoe krachtig zullen de sacramentele absoluties zijn, uitgesproken door priesters, die de magt om van de zonden te absolveren van den Allerheiligsten Vader Rochussen ontvangen hebben! En de prediking van Gods woord, met wat gezag zal ze plaats hebben! Hoe zullen ze prediken, indien ze niet gezonden worden? vraagt Paulus; maar die priesters, daar, in de Oost, zij zijn gezonden, wetdiglijk gezonden door het zichtbaar Opperhoofd der Indisch-Katholieke Kerk, door den Allerheiligsten Vader Rochussen zelven. Jähmer maar, dat ook de Indische Katholijken, die niet de eerste beginselen van hun katechismus vergeten zijn, den heer Rochussen wel niet als den Stedehouder van Christus zullen erkend hebben! — Is het intusschen niet klaar al de dag, dat de Gouverneur-Generaal geen haar breed over de grenzen zijner magt is gegaan? Is het niet helder als de zon, dat hij de Indische Katholijken voor den II. Stoel behouden heeft? En is het insgelijks niet bewezen, dat de Hoogw. Grooff zonder eenige de juiste reden, het voorbehoud des gewetens bij zijne schorsing stelde? Hoe kan men toch nog van geweten spreken, tegenover den *Archi-Archi-Pei* van Java, als of er uit zijn alleronfeilbaarsten geest en allerheiligst hart ooit een bevel zou kunnen voortkomen, dat het geweten van een christen iets tegen kolie hebben? Is dan niet het Staatsbelang, het belang der kolonie de hoogste wet, de alles in zich besluitende regel van het geweten? En is de Gouverneur-Generaal of liever, zijn dezer gedachten niet, allods en onfeilbaar het ware Staatsbelang, het echte belangen der Kolonie? Verbeeld u, dat de Gouv. Generaal zich verbeeldde, dat de regters in Indie geen regt meer moesten spreken, maar dat alles, wat anders bij de regtbanken behandeld wordt, langs administratieven weg moest afgedaan worden; wie zou mogen zeggen, dat die verbeelding van Z. Exc.

eene dwaling is? Welke regtbank zou daartegen verzoogen mogen doen? Immers, wanneer Z. Exc. zich zoo iets verbeeldde en het ten uitvoer legde, dan was het onfeilbaar, dat het belang van Staat en Kolonie het zoo vorderde. Wie derhalve het zou durven wagen anders te denken en te spreken, hij ware een rustverstoorder, die zonder uitstel moet verbannen worden. Wie het anders zegt, verkondigt eene leer, die in Nederlandsch-Indie niet mag geduld worden. De Gouverneur-Generaal van dat gelukkig oord is zoo ver boven alle stervelingen verheven, dat hij, waar het Staatsbelang en belang der Kolonie geldt, vooral ook waar het op verbanningen aankomt, noch aan hartstogt, noch aan luim, noch aan vooroordeel, noch aan partijzucht, noch ook aan de natuurlijke beperking der menschelijke vermogens, is onderworpen. Wat hij goed noemt, is goed; wat hij kwaad heet, is kwaad; wat hij voor waar verklaart, is waar; wat hij voor valsch uitgeeft, is valsch; zijn wil maakt de waarheid en de deugd. Wee hem, die 'er durft loochenen!

Dan de geruststeller doet het voorkomen, als hadde de Vicarius Apostolicus den Gouverneur-Generaal de magt ontzegt van de plaatsing der Pastoors en Onderpastoors, of althans als hadde ZHw. strijdig aan die wet gehandeld (bl. 7). Wij zullen doen opmerken, dat hier eene dubbelzinnigheid in de bewoording is ingeslopen, die wij den geruststeller niet mogen kwijtschelden. Wat verstaat ZEd. onder de uitdrukking: *plaatsing der Pastoors en Onderpastoors*? Verstaat hij door plaatsing eene benoeming tot de geestelijke bediening, zoodat daarmede de magt tot die bediening — de geestelijke jurisdictie — gegeven wordt? Dan dwaalt ZEd. grootelijks. De geestelijke jurisdictie reeds in ons artikel, waartegen de geruststeller opkomt, omschreven, gaat uit van het geestelijk Opperhoofd, niet van den Gouverneur-Generaal. Maar die veel besprokene plaatsing is de benoeming tot den burgerlijk erkenden titel van Pastoor; waaraan burgerlijke regten en voordeelen zijn geleeft. Deze benoeming echter, enkel en alleen geschiedende opdat de geestelijke jurisdictie tot aangewezen plaats worde geoefend in het belang der Katholijken, moet ingetrokken worden, toodre de benoemde persoon van geestelijke jurisdictie beroofd is; immers dan is hij geen voor zoodanige benoeming, voor het bezit van dien titel, vatbaar voorwerp meer. Niettemin kan de Kerkvoogd die benoeming, als bloot burgerlijke benoeming, dien titel, als burgerlijk erkenden titel, opgevat, niet intrekken, evenmin als de Gouverneur-Generaal van de geestelijke jurisdictie berooven kan. Men leere toch eenmaal de burgerlijke benoeming van de geestelijke jurisdictie, de benoeming tot een burgerlijk erkenden titel van de geestelijke magtiging tot de bediening, met dien titel in verband staande, goed onderscheiden. In de verwarring van de geestelijke functien met den titel, van de bediening met het regt op traktement, van de geestelijke magtiging met de burgerlijke benoeming ligt de grond van het gansche geschil. Heeft nu de Hoogw. Apost. zich eenig regt op de burgerlijke benoeming aangematigd? Geenszins; dez heeft hij onberoerd gelaten. Aan de Regering heeft hij niets gegeven, dat hij de heeren *Grubbe*, *Cartenstat* en *van Dijk* in hunne geestelijke bediening geautoriseert en aan de heeren *Neuvel*, *Kerstens* en *Escherich*, die reeds van burgerlijk erkenden titel, in bediening waren, de geestelijke functien van die heeren opgedragen had. Hij heeft noch den eersten van burgerlijken titel gepoogd te ontnemen, noch de laatste benoeming tot Pastoor en Onderpastoor, maar deze heeft hij alleenlijk van de noodige geestelijke magtiging voorzien om bleef te hooren te prediken, huwelijken te zegenen, ziele te bedienen enz. Alzo heeft hij noch den Gouverneur-Generaal zijne magt ontzegt, noch daarmede in strijd gehandeld. De Gouverneur-Generaal daarvoor heeft de magt van den Apostolischen Vicaris aangenomen, niet alleen door de burgerlijke benoeming te handhaven van personen, men wil daartoe de onfeilbaarheid ontbrak; maar vooral ook door den Kerkvoogd op te leggen om aan de personen de geestelijke jurisdictie weder te verlenen en door, wien deze zijne geestelijke handhaving wettig bleef, hun op eigen gezag de waarneming der herderlijke functien te laten. De geestelijke jurisdictie, quasi op te brengen, is pers dan niet, is geen wijvel oor, of de Gouverneur-Generaal zijne magt te buiten gegaan.

Wat de geruststeller in zijn *Vooreerst* zegt, van onnaauwkeurigheden. Onnaauwkeurig is

Wat de Katholieke geestelijken aangaat, dat zij op voordragt van het Departement van Eeredienst door den Koning voor de Kerkelijke dienst in Indie benoemd worden, de voordragt geschiedt door den HoogEerw. heer *Procurator* der overzeesche Missien. Onnaauwkeurig is het, dat de Apostolische Vicaris tevens is de door den Gouverneur-Generaal benoemden *Pastoor te Batavia*, want nergens is, zoo ver ik weet, verordend, dat de Apostolische Vicaris Pastoor te Batavia zal zijn; maar zeer zeker is het, dat de Hoog Eerw. heer *Grooff* niet door den Gouverneur-Generaal, maar door den Koning zelve tot Pastoor te Batavia is benoemd. De Noord-Brabander heeft het Koninklijk besluit, houdende die benoeming, onlangs medegedeeld. Onnaauwkeurig is het, dat het (burgerlijk) Bestuur zich met de inwendige kerkdienst, ... en met de kerkelijke verordeningen niet bemoeit; men leze daar voor, dat het er zich niet mede mag bemoeijen. Want feitelijk heeft het zich daar wel zeer veel mede bemoeid, blijkens het vragen van afschriften van het suspensiebesluit en van de bevelen door den Bisschop gegeven, welke de suspensie zou hebben ten gevolge gehad. Indien het noodig mocht worden, zullen we nog andere staattjes van bemoeijingen, zelfs onder het interimair bestuur van *Cartenat*, opgeven.

Steller des moet echter bekennen, niet regt te verstaan; want nadat Z.E. op bl. 4 het zoo even aangehaalde geschreven had, belijft het hem, ons op bl. 6 te zeggen, hoe de Hoogw. Vicarius had behooren te handelen. «Hij had den Gouverneur-Generaal daaraan» (van zijn voornemen, zekerlijk, om te suspenderen) «kennis moeten geven, met of » zonder vermelding van redenen... en wijders » verzoeken, de betrokken Geestelijken uit hunne » standplaats te verwijderen. De Gouverneur-Ge- » neraal zou alsdan aan zoodanig verzoek van den » Bisschop hebben voldaan of niet voldaan. In het » eerste geval zou de zaak haar beslag hebben » verkregen, overeenkomstig het verlangen van den » Bisschop; in het tweede geval, zou Z. H. Eerw. » tegen het besluit van den Gouverneur-Generaal » hebben kunnen protesteren, en de zaak voor » den Stoel, of waar zij behoorde, brengen, » vervolgens in Nederland te worden beslist.»

Vragen wij den geruststeller, of de Vicarius, in het tweede geval, suspenderen mocht, of niet? Zoo ja, dan was de zaak juist zoo als zij nu is, met dit enig onderscheid, dat de suspensie dan tegen den wil van den Gouverneur-Generaal zoude uitgevaardigd zijn geweest, en nu slechts zonder zijner toestemming is: zoo neen, dan was de Vicarius niet in zijner geestelijke functie belemmerd, maar nog doortastender maatregelen aan Bestuur met de inwendige kerkdienst en met de kerkelijke verordeningen. Maar de Vicarius kon protesteren en zich naar Rome wenden. — Protesteren, zich naar Rome wenden? En nu wordt hij om gedane vertoogen en om een noemen van Rome, als gerechtigd tot de beoordeeling der suspensie, ter Kolonie uitgezet? Wat zou er op een protestantisch op wat op een overbrengen der zaak voor den Stoel? Ziet de geruststeller dan niet, dat hij hier gelijk- achtend, maar nog doortastender maatregelen aan- zette, als de Hw. heer *Grooff* heeft aangewend? Ziet hij niet, dat hij deze maatregelen als gepast voorstellende, bij den heer *Rochussen* de glazen inslaat? Ziet hij niet, dat hij met de mogelijkheid van zulk een conflict te veronderstellen — in zijn aard hetzelfde als het nu bestaande — zijne eigene verzekering, dat het Bestuur zich met de Koninklijke Kerkelijke verordeningen niet bemoeit, regtstreeks tegenstrijdig is. In zijne veron- derstelling toch heeft zulk bemoeijen werkelijk plaats.

Hiermede kunnen wij van de geruststelling af- slaan en haar beteekenen, als een geschritt, dat de Katholijken geroep te stellen, in de onrechtvaardigheid integendeel ten top moet voer- ren. Het heurt goed hetgeen gedaan is, na- melijk de uitsluiting eener schismatische Kerk, de uitsluiting van den eenigen bevoegden Kerkvoogd, de uitsluiting van het geestelijk gezag en het ver- loopen van geestelijke jurisdictie door den Gouver- neur-Generaal.

Een, ... op bijzonderheden, in de geruststelling, ... hier niet ten onpas- sijn. Vooreerst ... onnaauwkeurig het Sa- maritangsch protestantisch der gemeente te noemen. Slechts eenige personen hebben het getuigenis van het volk, ... als men let op de geestelijke gemeente. Juist in die gemeente wilden kerkelijke gezinde Katholijken tegen het «eerwaar- dig kerkbestuur», dat de Kerk en sacristij verze- geld heeft, protesteren; en het zoude gebeurd zijn,

hadde de Eerw. heer *A. Heuvels* het niet tegenge- houden. Een der ondertekenaren van het beruchte protest kenmerkt hetzelfde, namelijk de heer *V. E.*, gewezen jansenist kapellaan in de Jufvrouw Ida- straat, te 's Hage. Die heer, hoewel priester, heeft eene vrouw genomen en is de tafelvriend van den Samaritangsch pastoor *Grube*. Zou men mogen zeggen: *ex uno disce omnes*? of: *daar men mee ver- keert, daar wordt men mee geëerd*? Ten anderen zijn de tot ons gekomene berichten over Soerabaja en Batavia geheel verschillend van die, welke de geruststeller vermeldt; te Soerabaja heeft het Kerk- bestuur, ofschoon daartoe aangespoord, tegen den Eerw. heer *Kerstens* niets willen ondernemen; der- waarts is van hoogerhand, zonder dat een protest van de zijde der gemeente tegen de maatregelen van den Vicarius Apostolicus, zoo iets had uitge- lokt, bevel gezonden om Z.E. te verwijderen; te Batavia was de Hoogw. Bisschop, schoon zijn verblijf nog maar zoo kort geduurd had, zeer ge- acht en bemind, hetwelk vooral na het bekend worden van het besluit zijner verbanning gebleken heeft.

Ten derde is het dwaling, wat de geruststeller beweert, als hij zegt: «Wil de geestelijke op zijne » gemeente, of de leden van zijn Kerkgenootschap » een godsdienstigen of zedelijken invloed uitoefe- » nen, alsdan moet hij zich, in den maatschappe- » lijken en dagelijken omgang, kleeding enz. niet » van dezelve onderscheiden; want als in Indie de » geestelijke buiten de Kerk van den leek als het » ware gescheiden is, moet hij op geene vereeni- » ging met hem in de Kerk rekenen.» Deze woor- den moeten eene beschuldiging inhouden tegen den Hw. heer *Grooff*, die met de zijnen «grote steken en lange jassen» droeg; die niet naar den schouw- burg ging, maar veel tijd doorbragt in de gevangenis en het hospitaal; die daardoor van zelf reeds terughoudend werd van het deelneemen aan de veruaken der wereld. Wat was het gevolg? Blevén de leeken weg uit de kerk, omdat zij konden her- der niet op hunne godsdienstige zaken? Het tegen- deel had plaats, altoos was de kerk opgevuld met een menigte, hoe groot welker op de voornaam- ste feestdagen daar niet zamenkwam. Dit getuigen zij die het gezien hebben. Neen, Mijnheer de ge- ruststeller, gij moet de Katholieke geestelijkheid niet komen leeren, welke levenswijze zij volgen moet, om de leeken in de kerk met zich te vereenigen. Achtien eeuwen ondervinding, over den geheelen aardbodem opgedaan, heeft haar onderwezen. Als de herder van zijn dienstwerk overhoudt, heeft hij nog twee zware verplichtingen te vervullen: hij moet studeren, hij moet liden. Maar hoe omvat- tend is niet reeds zijn dienstwerk? Aan het altaar, op den predikstoel, in de kinderleer, in den biecht- stoel, aan het ziekenleger, in de gevangenis, in de schamele hut des armen, ... doch waar zou ik eindigen, wijdte ik alles optellen. Dit vraag ik den geruststeller, of dat dienstwerk, die studie, dat gebed, zamen kunnen gaan met een zich voe- gen naar de grillen en de eischen der wereld? Men bedenke het toch, de Priester, die de her- derlijke zorgen draagt, heeft het hart vol van een gevoel, dat hem doet walgen van de wereld, en den geest vol van gedachten, die zich niet de ijdelheid niet verdragen kunnen. Daar tegen de Priester, die zich gelukkig voelt bij de uitspan- ningen der wereld, wiens geest de ijdelheid niet erkent van de ijdelheid, die Priester is de man niet tot het dragen der herderlijke zorgen. En de wereld zelve gevoelt het en laat er zich de erken- tenis wel eens van ontvallen. Men gijde het dan der Katholieke Kerk niet ten kwade, dat zij in kleeding en andere voorwerpen een dam heeft trachten op te werpen tegen den invloed der we- reld op de priesters, opdat deze in denken en ge- voelen en willen boven de wereld verheven zijn en blijven, teneinde altoos het zout der aarde te wezen. Men duide het dan ook den Hw. heer *Grooff* niet ten kwade, dat hij, aan den geest der Kerk, verordeningen maakte, hoedanige van de vroegste tijden, tot het ongegeven doet, in de Kerk bestaan hebben. In alle gevallen kan men gerustelijk als regel stellen: de Priester, die zich liever van zijne bediening wil laten suspenderen, dan het klerikaal, door zijne overheid volgens de Kerkregels voorgeschreven, kleed dragen, die pries- ter, die zijne bediening niet hoog. Wat zou men van een Officier zeggen, die zich zijne demissie deed geten, om den vorm eener epaulette? zou men hem veel krijtsmansgeest, veel zucht om het vaderland te verdedigen toeschrijven? Ik denk neen. Daar moet meer aan haperen, zou men zeggen, of de man is onverdragelijk eigen-

zinnig, koppig. Nu, als koppigheid tot openlijke ongehoorzaamheid overslaat, dan mag ze niet on- gestraft blijven. Wat zal de geruststeller daarvan zeggen?

Ik eindig deze regels met een protest tegen het eerste lid van het slot der geruststelling. Zij wenscht namelijk «1^o dat er een verstandig, bezadigd man worde benoemd om aan het hoofd der Roomsche Katholieke Kerk in Indie te staan.» Voor zoo ver als die wensch eene goedkeuring en Koninklijke be- vestiging van het gebeurde inroep, noem ik hem *onregtvaardig*; en voor zoo ver als hij u den Hoogw. heer *Grooff* als van verstand en bezadigd- heid beroofd voorstelt, noem ik hem *lasterlijk*. Achtien jaren in de Kolonie Suriname zoo door- gebracht, dat Protestanten hem een standbeeld waar- dig geacht hebben, getuigen tegen de lastering; en hetgeen wij, zoo nu als vroeger, over de uit- drijving en den aankleve van dien gezegd hebben, getuigt van de onregtvaardigheid. Wij aarzelen niet het te zeggen: indien zulke dingen, in Indie ge- daan, in Nederland worden goedgekeurd, dan zou Nederland het bezit der Kolonie wel eens niet meer waardig gekeurd kunnen worden en zou het ook de straf kunnen dragen, die er op past. De roekeloos- heid zal den boventoon krijgen, de eene onregtvaar- digheid zal de andere, de eene gewelddaad de an- dere opvolgen, tot dat het spreekwoord vervuld werd: *geweldige heeren kunnen niet lang regeren.*

BIJDRAGEN

tot een bewijs van dankbaarheid der Katholijken van Nederland aan

MGR. GROOFF.

(Tweede Opgaaf.)

Bedrag der eerste opgaaf.	f 5,00.
Van 3 Katholieke priesters in Holland.	- 11,00.
Van den heer L. te 's Bosch.	- 1,00.
» » » R. » »	- 1,00.
» » » S. » »	- 1,00.
» » » E. » »	- 1,00.
» Mejufvr. N. » »	- 1,00.
Eene dienstbode. » »	- 0,25.

(Uit Utrecht.)

Van N. N. met de woorden:

Alhier verdrukt en ginds verjaagd
't Is voor het + dat men ons plaagt. - 6,00.

» Een Protestant, die geheele vrijheid van Godsd. en Onderwijs wenscht. - 3,00.

» F. V. - 2,00.

» Een gepensioneerde, die verlangt, dat zijne gift, aan de armen worde gegeven, *indien het voornemen niet tot stand komt* en het niet ga als met zijne bijdrage aan de *Arnhemse Cour.* gezonden 6 juni 1844 voor een gedenkteeken onzer niet ja zeg- gende zoogenaamde volksvertegen- woordigers. - 2,50.

» Een landman, nabij deze stad. - 1,00.

» » slagerknecht. - 0,50.

» » dienstbode. - 0,50.

» » soldaat. - 0,30.

» » ambtenaar, die bij 't avancement wordt over 't hoofd gezien. - 1,00.

» De dienstboden eener waschbleekerij. - 3,00.

f 41,00.

Voor Utrecht en omstreken kan men, des verkiezende, zijne giften ter hand stellen bij de heeren *J. R. van Rossum, Boekh. 4.* van den *Heuvel, Boekh. op de Lijnw. 4.* van *C. van Dijk Boekh. in de Vliesteg, die zich gaarne met de overmaking zullen willen belasten.*

ERRATA.

In het *Beroep op de Katholijken van Nederland* voorkomende in ons nummer van Zaterdag 18 april, zijn een paar drukfouten ingesloopen.

kol. 1 reg. 30 staat *factie*; lees *fractie*.

« 1 « 15 v. o. « eene Kerk; lees *uw* Kerk.

ZWITSERLAND.

De door de constanterende vergadering van Bern beoefende commissie heeft haar haren arbeid vol- eindigd en openbaar gemaakt. De grondslagen der beraamde constitutie zijn zoodanig als men ze ver- wacht had; zij bewaart de soevereiniteit des volks en het algemeen stemrecht. Al de burgers van het canton en de zwitsersche burgers die sedert een jaar

in hetzelfde gedomiceerd zijn, zijn op 21 jaren kiezers en op 25 jaren verkiesbaar.

Het kanton is verdeeld in kiesdistricten van ongeveer gelijken omvang. De gekozen vertegenwoordigers vergaderen in grootten Raad. Die Raad wordt om de vier jaren vernieuwd, hij noemt eenen president, die niet herkiesbaar is. De Gedeputeerden kunnen door hunne mandatarissen herroepen worden indien zij hun vertrouwen verloren hebben. Zij mogen geene vreemde treflagen noch ridderorden ontvangen. Het gebiedend mandaat is ter zijde gelaten.

DUITSCHLAND.

POSEN, 13 april. De rust is hier schijnbaar hersteld, doch de gisting der gemoederen blijft niet te min zorgwekkend. Politie agenten en schildwachten zijn herhaalde malen in de laatste dagen beleedigd geworden, hetgeen den kommandant der plaats verplicht heeft eene proclamatie uittevaardigen, waarin hij verklaart, dat in dergelijke gevallen de schildwachten het regt zullen hebben te schieten.

— Uit Krakau schrijft men van den 12 april: « De Goede Vrijdag, waarop, naar men zeide, nieuwe onlusten zouden uitbreken is rustig afgelopen, zoo als overigens wel te voorzien was. De bij voorbaat genomen maatregelen hadden alle vrees verbannen. Niettegenstaande de maan vol was, waren alle straten verlicht en den inwoners was het verboden na negen ure zonder lantaarn op straat te komen.

ENGLAND

LONDEN, 18 april. Men leest in de *Globe*. » Wij vernemen dat het niet twijfelachtig meer is, dat de reis der Koningin en van prins Albert naar Parijs tot het volgend jaar uitgesteld is.

— De beraadslaging over de eerste lezing der *coërcion-bill* heeft de geheele zitting van het Lagerhuis van den 17 ingenomen. Bij het einde derzelfde heeft de heer O'Connell een voorstel gedaan van verdaging hetwelk met 77 tegen 20 stemmen is verworpen. Ondanks dit besluit heeft sir Robert Peel er in toegestaan dat de beraadslaging zou verdaagd worden tot maandag den 20, tevens te kennen gevende dat hij voor de de stemming het woord zou voeren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 april. Heden heeft de koning de beide Kamers ontvangen die hare respectieve presidenten en verdere leden der bureaux aan haar hoofd hadden. De Kamer der Gedeputeerden, waarvan 347 leden opgekomen waren, is door den Koning, van zijn gansche gezin ooringd in de Troonzaal ontvangen. De voorzitter Sauzet was de tolk van de gevoelens der Kamer. Hij heeft in edele bewoordingen voor de Gedeputeerden het regt staande gehouden een bolwerk te zijn voor het koningschap in al de gevaren, die het bedreigen. Hij heeft, uit naam des vaderlands, alle deelneming van hetzelfde afgeworpen, van wandaden die deszelfs gemoed schokken en steeds eenige bladijden van deszelfs roemvolle geschiedenis komen besmeuren. Onder de edelste volkeren hebben zich koningsmoorders opgedaan, zeide hij: tegen de besten der koningen hebben zich hunne handen gewapend. Het antwoord des Koning was edel. « Zoo de misdaad slechts tegen mijnen persoon opstond, zeide Z. M.! Maar diep smart het mij te zien dat mijn gansche gezin insgelijks bedreigd wordt door gevaren, die voor mij alleen moesten bestaan. » De Koning was zichtbaar aangedaan, de Kamer deelde even zichtbaar in zijne aandoening.

Na het vertrek der Kamer heeft de Koning met met onderscheidene zijner minister gewerkt.

Ten vijf ure is de Maatschappij van Parijs met zijne grootvicarissen bij de koninklijke familie toegelaten.

Ten zes ure was er familie-diner.

In den avond zijn omstreeks acht honderd personen aan de Tuilerien ontvangen, behoorende tot de Hooge diplomatie, tot de beide Kamers, het

Jeger, de nationale garde en het Huis des Koning en der Koningin.

— Het stedelijk bestuur van Parijs, heeft een adres van hulde aan den Koning opgesteld en staande de vergadering goedgekeurd,

Sidi-Ben-Ayad, buitengewoon afgezant van Tunis te Parijs, heeft aan den pastoor der Magdalena kerk 10,000 fr. gezonden, met verzoek dezelve uit zijnen naam aan de armen uittegeven als een blijk der vreugd, welke hij ontwaard heeft bij het vernemen dat de Koning der Franschen, door Gods bescherming, ontsnapt was aan het gevaar, dat den 16 dezer zijn leven bedreigd heeft.

— Bij koninklijk besluit is de Kamer der Pairs opgeroepen, om den dader van den aanslag tegen het leven des Koning te vonnissen.

BELGIE.

De belgische Kamer der Representanten, die ten gevolge der ministeriele crisis door den Koning tot den 20 dezer geschorst was, heeft op dien dag hare werkzaamheden hervat. De heer de Thoux, het nieuw hoofd van 't cabinet, heeft in die zitting zijn programma opengelegd. De heer Rogier heeft den gang en afloop medegedeeld van zijne bemoeijingen om, op verlangen des Koning een cabinet daar te stellen. Deze eerste zitting is zonder bepaalden uitslag afgelopen.

NEDERLAND.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van II. maandag zijn ingekomen twee koninklijke boodschappen met daartoe behorende wets-ontwerpen, als: een betrekkelijk den steenweg van Maastricht tot de Geldersche grenzen, en een tot uitvoering van werken aan de Dedemsvaart. In die zitting zijn voorts de beraadslagingen aangevangen over het wets-ontwerp tot het verleenen van tegemoetkoming wegens militaire inundaties, welke beraadslagingen morgen ochtend ten elf ure zullen worden voortgezet.

In de zitting van dien dag, is dit wets-ontwerp met 26 tegen 25 stemmen aangenomen. In dezelfde zitting heeft de Centrale afdeling algemeen verslag uitgebragt omtrent het wets-ontwerp tot voorwaardelijke verhooging van regten op den in- en uitvoer, en omtrent de wets-ontwerpen tot wijziging van het 1ste boek van het Strafwetboek. De beraadslaging over eerstgenoemd wets-ontwerp is bepaald op vrijdag aanstaande, des voormiddags ten elf ure; terwijl de dag der beraadslaging over de laatstgenoemde ontwerpen nader vastgesteld zal worden.

— II. maandag is voor den Hoogen Raad der Nederlanden, kamer van strafzaken, behandeld het beroep in cassatie van den heer K. van Hulst, te Kampen, uitgever van den *Snelwagen*, tegen een incidenteel arrest, van het Hof in Overijssel, van 14 febr. II., en een eind arrest van hetzelfde Hof, van 5 maart daaraanvolgende. De raadsheer-rapporteur mr. de Grove heeft in deze verslag uitgebragt. De adv.-generaal Deketh heeft in eene korte conclusie de gronden van het publiek ministerie in Overijssel aangenomen en het incidenteel arrest van den 14 febr. beschouwd als een gewijde van instructie, waartegen geene cassatie ontvankelijk is. Naar aanleiding van art. 388 van het wetboek van strafvordering heeft adv.-generaal geconcludeerd tot niet-ontvankelijk-verklaring van den req. en veroordeeling in de kosten. De uitspraak is bepaald op 5 mei aanstaande.

— De behandeling van het hooger beroep, ingesteld door het openb. min. en den heer A. van Bevervoorde, schrijver van *Asmodée*, tegen het vonnis der arrond. Regt. te 's Gravenhage, in zake van den heer mr. H. Box tegen gemelden schrijver, bij het prov. hof in Zuid-Holland, is uitgesteld tot den 16 mei e. k.

Advertentien.

*S.S. In eene BIER- en AZIJN-BROUWERIJ wordt een **MURPER** verlangd, zijn VAK grondig verstaande. Met franco brieven aan den Boekhandelaar **A. VAN LOON**, te *Thiel*.

UIT DE HAND TE HUUR

OF TE KOOP.

DE KOORNWINDMOLEN

Te Zeeb. bij Eindhoven.

Adres bij den eigenaar **B. DE LAURE** te Meer-ochthoven.

* * In den loop dezer week zal bij den Uitgever dezer worden verkrijgbaar gesteld het *Eerste Bundel* der stukken betrekkelijk de zaak der uitbanning van Mgr. GROOFF; behelzende *Iets ter beoordeeling van de geweldadige uitzetting des Hoog Eerwaarden Heeren GROOFF uit Nederlandsch Indie (uit de Noord-Brabant der van Donderdag 9 April)* en het in h. nummer van heden voorkomend Tegenschrif.



HET

STOOMJAGT

JAN VAN ARKEL.

Zal gedurende de ZOMERDIENST van 1846, van 's Hertogenbosch, vertrekken des morgens ten 6 ure, en van Gorinchem per DILIGENCE, der onderneming van **Gend en Loos**, om tijdig te Utrecht te arriveren, vóór het vertrek der **TWEDE SPOORTREIN** van 12 ure 55 minuten, naar Amsterdam.

Het vertrek van Gorinchem naar 's Hertogenbosch, is des namiddags circa 4 ure, na de aankomst der DILIGENCE van **Gend en Loos**, welke van Amsterdam vertrekt per **TWEDE SPOORTREIN**, van 10 ure 10 minuten, en van Utrecht, na aankomst derzelve aldaar, zijnde circa 11 ure 20 minuten.

De Kantoren worden gehouden te Amsterdam, op den Dam, Directeur **M. J. VAN DER HULST**.

Te Utrecht, op het Vreeburg in het Logement bij den Heer **J. VAN STUIJKENBERG**, Directeur **BOUWMEESTER**.

Te Gorinchem, in het Bossche Veerhuis, bij **J. LINDEMAN**, alwaar men alle noodige inlichtingen kan erlangen.

Uit de hand te Koop.

Eene aanzienlijke partij **VATWERK**, bestaande in **heele en halve BIER-TONNEN**, **grooten en kleinen BIERWAGEN** zoo goed als nieuw, verder alle **GEREEDSCHAPPEN** tot eene in werking zijnde **BROUWERIJ** vereischt wordende, **met alle ar. l. v.**

Te bevragen bij den Burgemeester van *Lith*.

PUBLIEKE VERKOOPING

EENER

LEERLOOIJERIJ

TE BOXMEER.



J. J. VERBUNT, Notaris te *Boxmeer*, zal, als daartoe Bestuurlijk geconmitteerd, ten verzoeken van

zijn Principeaal, in het Logement der Kiezer aldaar, op *Zaterdag den 2 Mei 1846*, des namiddags ten 6 ure, provisioneel, en 14 dagen daarna, ter zelve ure, fuaal publiek verkoopen:

Een groot en sterk gebouw, bevattende eene **Woning**, twee vertrekken te **Beerloofjerij** ingerigt en twee **Zakkers** daar boven; voorts vijf grote **Boekhuizen**, drie **Kalkovenen**, **Krf**, **Tuin** en **Bouwhuis** daaraan gelegen, te *Boxmeer*, in Sectie *Nis. 805, 819, 820* en 821.

Kunnende bij de voldoening van den Koopprijs in gebruik worden aanvaard.

EINDHOVEN den 21 April 1846.

De prijzen der Gransen zijn heden alhier geweest:
Een Nederlandsch Hud Rogge 7,96.
— — — — — Boekweit 7,80.
— — — — — Haver 3,40.
— — — — — Ponds Roggebrood 0,104.
— — — — — Boter 0,68.

Beurs van Amsterdam.

Maandag 20 April ten vier ure.

W. S. 2 1/2 pCt. 60, 1/2 Nieuwe Cert. 3 pCt. 72, 1/2 Dito
Cert. 4 pCt. 94. Am. Synd. 3 1/2 pCt. 89 1/2. Handels. 167 1/2.
Arbins 510 p. st. 19, 1/2. Spanje Sib. 3 pCt. 30 1/2. Dito
Port. te Lond. 3 pCt. 59 1/2. Dito 4 pCt. 58 1/2. Oude Ranssen 146 1/2.
Mexik. 32.

Ter Drukkerij van **D. A. A. DE ROUY** te 's Bosch.